

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 121 sz.

1936, május 2.

Szombat

Rohamra készen állanak a német csapatok Ausztria határán

Május 1-én nácipuccsot akartak végrehajtani Magyarországon

Bécs, április 30.

A világháború befejezése óta Ausztriában szinte évenként ismétlődnek meg a kisebb-nagyobb zavargások. Minden évben azonban ezek a zavargások súlyosabb és súlyosabb következményeket vonnak maguk után és ma az a helyzet, hogy amennyiben újból egy belpolitikai zavargás lesz, az osztrák függetlenség kérdése forog veszélyben.

Ilyen előjelekkel érthetően nagy izgalmat keltett az a hír, hogy Bécsből tegnap reggel váratlanul több ezredet küldtek a német határra.

A bécsi lapok természetesen nem közölnek bővebb részleteket az eseményről és így a külföldi sajtóirodák jelentését kell elfogadni, anélkül, hogy azt a hivatalos Bécs megerősítette volna. A külföldi és elég megbízható sajtóirodák azonban igen sötétben látják a helyzetet, amely két oldalról egyszerre robbanhat ki.

A jelentés első része abból áll, hogy Linzben és a német határ mentén fekvő részeken a nemzeti szocialisták belső zavargásokat akarnak provokálni, hogy ezzel alkalmat adjanak a német kormánynak a köz belépésre.

A másik jelentés pedig arról számol be, hogy

a német kormány csapatokat vont össze az osztrák határon és csak az alkalmat várja, hogy berontson Ausztriába és elfoglalja az osztrák földet.

A Reuter iroda hivatalos jelentése azt mondja, hogy ezzel szemben az angol kormány meggyőződése az, hogy a német csapatokat, ha azokat egyáltalán összevonták, csak azért mozgósították az osztrák határ mentén, hogy egy ausztriai belső villongás esetén elzárják a német határt Ausztria felé és megakadályozzák az osztrákoknak Németországba való szökését. Ezzel akarja bizonyítani Németország teljes érdektelenségét.

Ugyanakkor azonban Chamberlain volt angol külügyminiszter, aki két nappal ezelőtt tért vissza Bécsből, olyan kijelentéseket tett, amelyek alkalmasak arra, hogy megerősítsék a zavargásokról szóló híreket. A lord megállapítása szerint

Középeurópában az egyik legnehezebb feladat megakadályozni Ausztriának Né-

metországba való csatolását.

Chamberlain azt mondta, hogy ha nem jön közbe egy általános felfordulás és Németország békében hagyja Ausztriát, akkor a két ország között létrejöhetne a legbarátságosabb viszony. Azonban ez addig nem állhat fenn, amíg Németország nyilvánvaló szándéka az, hogy Ausztriát bekebelezze.

A CSEH HATÁRON IS ERŐDÖKET ÉPÍT NEMETORSZÁG.

Prágai jelentés arról a riasztó hírről számol be, hogy a német kormány elhatározása szerint Csehszlovákia felé is megkezdtek az erődítmények építését. A cseh határ mentén igen nagy számban érkeznek olyan katonai ezredek, amelyeknek feladata lesz a

stratégiai helyzet alapján az erődítményeket elkészíteni. Hír szerint a Krupp gyárban beolvasztják a hírhedt Bertha ágyút, amellyel 120 kilométer távolságban bombázták Páris és az anyagából egy még hatalmasabb kaliberű ágyút építve, azt a cseh határ mentén fogják felállítani.

NACI PUCCSOT KÉSZÍTETEK ELŐ MAJUS 1-RE BUDAPESTEN.

A budapesti rendőrség tartós nyomozás után egy összeesküvésre jött rá, amelyet a magyar nemzeti szocialisták készítettek elő. A terv az volt, hogy május elsején a nácik puccsszerűen elfoglalták volna a középületeket és kihírdették volna a nemzeti szocialista államot. A rendőrség igen sok vezetőt letartóztatott.

Letartóztatták Zelea Codreanu és Mihai Stelescut

Bucuresti, április 30.

Ismeretes, hogy a galatii esküdtszék letartóztatási parancsot adott ki Zelea Codreanu, a feloszlott Vasgárda vezére és Stelescu Mihai szakadár vasgárdista, a Crucia Romanismului elnöke ellen, miután ki tűzött szembesítésüket meg nem jelenésük

miatt több ízben el kellett halasztani.

A belügyminisztérium ma reggel jelentést adott ki, amely szerint a letartóztatási végzést végrehajtották, azaz úgy Corneliu Zelea Codreanu, mint Mihai Stelescut letartóztatták és fedezet mellett Galatiba szállították őket.

Bomba robbant Jaffában

Ismét számos sebesültje van a palesztinai zendülésnek

Jeruzsálem, április 30.

Palesztinában a zavargások ismét kiújultak. Jaffában bombát dobtak egy zsidó gépkocsi kereskedésbe. Az üzletheység a

levegőbe repült. Damaszkuszban a rendőrség épülete mellett törték ki a zavargások. A rendőrség a tömegbe lőtt. Nagyon sokan megsebesültek.

Egyiptom és Szudán egyesítését követelték Fuad király temetésén

Kairo, április 30.

Fuad király holttestét tegnap éjjel szállították az Abdime mecsetbe, ahol felavatták. A gyászmenetben olyan nagy tömeg vett részt, hogy a rendőrségnek alig sikerült a rendet fenntartania.

A menetben ilyen kiáltások hangzottak: Éljen Faruk király, Egyiptom és Szu-

dán király.

Fuad király temetése csütörtökön délután ment végbe óriási gyászpompával, s azon minden kormány képviseltette magát követői útján. A temetési menetben is gyakran felhangzott a kiáltás, hogy Egyiptom és Szudánt egyesíteni kell.

A pünkösdi tombola 27. száma

Családostulelőnt egy délamerikai milliomos

Bécs, április 30.

A chilei kormány rádiókérése alapján az osztrák rendőrség nagyszabású nyomozást rendelt el Mario Eyzaguirre, továbbá a milliomos szép fiatal felesége és három éves kislánya után. A dúsgazdag délamerikai saját automobilján több mint két hét előtt azzal indult el Berlinből, hogy egyenesen Bécsbe autózzék, azonban az osztrák fővárosba a mai napig sem érkeztek meg.

Az Eyzaguirre család nemcsak a leggazdagabb chilei familiák egyike, hanem a legtekintélyesebb patriciusok közé is tartoznak és a kormány több tagja rokonságban áll velük. Tulajdonképp úgy jöttek rá a milliomos eltűnésére, hogy Valparaísoban

meghalt egy közeli rokonuk és a gyászírt megkábeleztek Berlinbe. Innen a táviratot visszaküldték azzal, hogy az egész család továbbutazott Bécsbe.

Már most a bécsi követséget értesítették, azonban az osztrák fővárosban nyomát sem találták a milliomosnak. Természetesen nincs kizárva, hogy Eyzaguirre utközben megváltoztatta tervét és nem utazott Bécsbe, azonban mégis attól félnek, hogy a család esetleg büntény áldozata lett.

— A PÜSPÖK FÜRDŐBEN iszapfürdő, iszappakolás, villany, szénsav, kád I. oszt. tükörfürdő, I. oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Autobusz indul Piața Unirii.

Kigyuladt egy jutaszállító gőzös Anglia partjai előtt

3000 bála juta pusztult el a lángok között, 10 millió lej a kár

London, április 30.

Május elején kellett volna, hogy Romániába érkezzen az Australia nevű gőzös, amely juta árut hoz Kalkuttából. A juta csomagok az Ausztráliára voltak raktározva, ahol az egyes és kettes hangárban helyezték el a könnyen gyúlékony anyagot. Mivel a hajó mást is szállított, az Australia előbb Londonba ment, ahol kirakodott, — egyedül a juta árut őrizve meg a hangárokból.

Tegnap éjjel mintegy 3000 bála juta ki gyulladt és a tűz pusztulással fenyegette az egész hajót. Azonnal közbelepett a kikötő tűzvérsége, amelynek órák hosszat tartó munka után sikerült a hajót megmenteni, a juta azonban elpusztult.

A kár meghaladja a 10 millió lejt, — azonban megtérül, mert biztosítva volt. A kikötőparancsnokság megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy miképpen keletkezett a tüzvész.

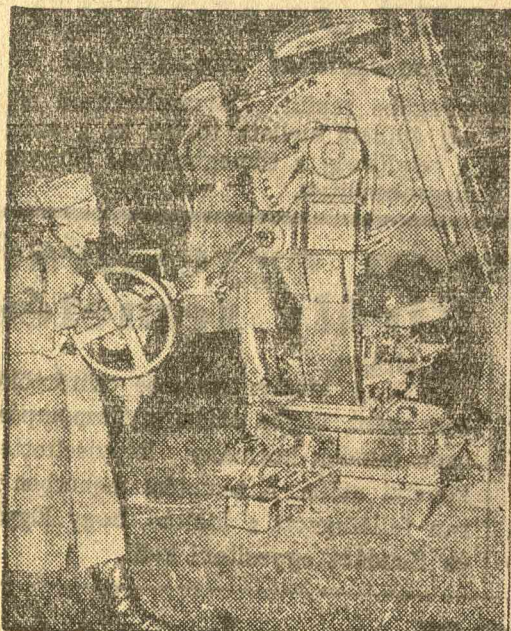
Szökött rablógyilkost fogtak el Maramuresben

Sighet, április 30.

Az onnesti csendőrség ma reggel az erdőszélen egy lerongyolódott külsejű, torzonborz éhes embert fogott el. Igazoltatása során zavarosan beszélt mindent, végül is kiderült, hogy Timoftei Gobei a neve, 38 éves és évekként ezelőtt a besszarábiai Hotin megyében meggyilkolt és kirabolt egy korcsmárost. Annakidején életfogytiglani fegy-

— A PÜSPÖK FÜRDŐBEN iszapfürdő, iszappakolás, villany, szénsav, kád I. oszt. tükörfürdő, I. oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Autobusz indul Piața Unirii.

háza itélték. Tizenhat évet ült le az aiudi fegyházban, ahonnan pár héttel ezelőtt megszökött. A rablógyilkos elmondotta, hogy időközben büntetés elengedéseket kapott és hat hónap múlva kiszabadult volna. — Akkor miért szökött meg? — kérdezték tőle. — Egy félve semmi hirt nem kaptam édesanyám felől és azért szöktem meg hogy megtudjam: él-e még, vagy meghalt, — felelte a szökött fegyenc, aki Maramuresben keresztül akart átjutni Besszarábiába. — Egyelőre beszállítják a sighet-i ügyészség fogházába, ahonnan visszaviszik Aiudra.

Német készülődések...

Németországban a hadsereg szinte állandó hadgyakorlatokat tart. Két felvételünk a keleti határon állomásozó csapatok hadgyakorlatáról készült.

Kivágandó és összegyűjteni

Igazoló szelvény.

Aki a szelvényeket összegyűjti, az részt vehet az ajándék tombolában

Április – május

A NAP

★

Ez nálunk lehetetlen!

Hauptmann kivégezték és most már mindenki azt hihette, hogy annak a csunya históriának, amely évekként ezelőtt a legendáshírű oceańrepülő gyermekének elrablásával kezdődött, egyszersmindkorra véget lesz. Az a komédia, amelyet az állítólagos gyilkos, Hauptmann körül lefolytattak Amerikában, méltó felháborodást keltett minden csak kevésbé gondolkodó és érző emberben is.

Jól emlékszünk arra, hogy ezt az embert, akit — akár gyilkos volt, akár nem — szerencsétlennek kell neveznünk, több ízben már valósággal a villamosszékről ráncigálták le, hogy még teljesebbé tegyék kínjait.

Egy amerikai író, névszerint Sinclair Lewis, most jelentette meg legújabb könyvét ezzel a címmel: Ez nálunk lehetetlen...

A könyv arról szól, hogy a szabad Amerikában a diktatura sohasem vergődhetne uralomra, az amerikai nép lelkében sokáig mélyebben gyökeredzik a szabadság, sem hogy valamelyik kalandor emberbálvány előtt egyenruhában és felemelt karral masírozzék. Minden irigységünk ezért Amerikáé, de az ő "Ez nálunk lehetetlen"-jével szemben mi is gőgösen visszavághatunk, mert az az egekig csapkodó botrány, amely a Lindbergh — Hauptmann eset nyomán tel-sarjadt, undorral tölthet el mindenkit és nyugodtan mondhatjuk, hogy ez meg nálunk lehetetlen. Nálunk még mindig érvényesül az "inkább száz bűnös meneküljön, semmint egy ártatlan szenvedjen" elve, a minnek betartására az amerikai bíróság a felzudult közvéleménnyel szemben képtelen volt.

Most azonban elmúlt mindez. Lindbergh megszökött Amerikából, Hauptmann a vilamos széken pusztult el és úgy látszott, hogy ezzel pontot tettek a huszadik század eme legszégységteljesebb ügyére.

Nem így van. Mint Párisból érkező hírek beszámolnak róla, Lindberghnek és családjának Európában sincs nyugta. Allandóan fenyegető leveleket kap Amerikából és kettős rendőrszemek vigyáznak az ezredes családjára. Gangszterek írják a leveleket, gangszterek, akik — mint írják — meg akarják bosszulni Hauptmann halálát.

Ha pedig kételkedtünk volna Hauptmann bűnösségében, ezek a levelek napnál világosabban igazolják azt. Mert ha Hauptmann ártatlan lett volna, úgy ma az a gangster, aki helyett villamosszékre ültették ezt az embert, nyugodtan röhöghetne a markába a sötétben és nem nagyon sietne magát felfedni névtelen fenyegető levelekkel. De Hauptmann bűnös volt, vagy legalább bűnrészes. Tagja kellett, hogy legyen annak a gangster bandának, amely annak idején a Lindbergh-bébi s most maga Lindbergh életére tör.

És ez a gangsterbanda nem nyugszik. Karjai átnyúlnak az Oceánon és azt fenyegetik, aki legártatlanabb ebben az egész kinezetlen és csunya históriában. Fenyegetőznek és kérik arra is, hogy beváltásuk fenyegetéseiket. Tudják jól, hogy az amerikai rendőrség tehetetlen velük szemben és azt hiszik, hogy Európában is nyugodtan operálhatnak. S ha az európai hatóságok nem bizonyulnak eléggé erőseknek, még végre is hajtják fenyegetéseiket.

2. oldal.

"ERDELY"

1936. május 2.

Kitűnő gabonatermésünk lesz az idén, de a gyümölcsben nagy károkat okozott a hideg

Bucuresti, április 30.

A földművelésügyi miniszteriumba érkezett kimutatások szerint az egész országban igen jó hatást gyakorolt a vetésekre az eső, mely a mezőgazdasági munkálatokat is sietteti. Érdekes, hogy különösen a szárazság által sújtott vidékeken, tehát Besszarábia és Moldova északi részén volt a legnagyobb esőzés, mely megjavította a vetéseket és így ezekben az országrészekben is jó termésre van kilátás.

A talaj megjavulása következtében a földművelők zavartalanul végezhetik munkájukat és az országban fennakadás nélkül folyik a gazdasági munka. Ennek következtében az országos vásárok és hetipiacok általában gyöngék és az üzleti forgalom csökken.

Sajnálattal állapítják meg a földművelésügyi miniszteriumban, hogy a hideg mindezt ártott a gyümölcsnek, különösen pedig a szilvának. — Muntenia északi részén a hideg teljesen elpusztította a szilvát. Erdélyben azonban csak meggyöngíti a gyümölcsstermés kilátásait, százszázalékos pusztulás seholsem tapasztalható.

A jégverés a gabonaföldeknek csak kis részén okozott károkat és ha az időjárásban rosszabbodás nem áll be, úgy az idén kitűnő gabonatermés lesz.

Azt is megállapítják illetékes helyen, hogy a kukoricapiac gyengült, mert az amerikai kukorica csaknem teljesen kiszorította a mi tengerinket a legjobb európai piacokról. Romániában alig van kukorica kivitel s ezzel most csupán két-három igen nagy cég foglalkozik, amely "kompenzációs" alapon szállít külföldre. Az utóbbi napokban Magyarországra felé is megindult a tengeri kivitel, habár nem nagy mértékben.

Végül arról is beszámol a jelentés, hogy az amerikai nagy versenyre való tekintettel, az idén kevesebb területet vetettek be gabonával, mint a múlt évben. A tavaszi vetés az idén jobb, mint az előző évben volt. Az őszi szárazság miatt kimaradt vetést is most pótolják a gazdák.

Félholtra verte a 14 éves pásztorfiut a bestiális kereskedő

Detektivregénybe illő módon menekült meg a fiatal fiu kinzója elől

Braila, április 30.

Tegnap délelőtt a brailai ügyészségen megjelent Gripioti Joan 14 éves pásztorfiu, aki Cetatea Alba megyéből való és feljelentést tett Vlad Nemes erdélyi marhakereskedő ellen, aki több ízben súlyosan megverte.

Vlad Nemes még a múlt évben eljött Erdélyből és a Braila megyei Marasu községben telepedett le, mint marhakereskedő.

Gripioti Joan 14 éves fiu, a múlt évben a nagy besszarábiai éhínség elől menekülve, Brailába jött, ahol beállott Vlad Nemes szolgálatába. Néhány nappal ezelőtt a kis pász-

tor elvesztett néhány juhot. Emiatt gazdájára irtózatosságon elverte.

A fiu erre elhatározta, hogy elhagyja gazdáját és más után néz. Nyíltan be is jelentette ezt gazdájának, aki újból elverte, majd felhurcolta a padlásra, ahol összekötözte és rázárta az ajtót.

Másnap délelőtt a legénykének sikerült megszabadulni a kötelékéből, kibontotta a háztetőt és úgy menekült el.

Előbb egy szomszédos gazdálkodónál talált menedékhelyet, majd annak tanácsára jött Brailába és tett feljelentést a bestiális lelkű marhakereskedő ellen.

A Budapesti Nemzetközi Vásár hírei

Körrepülés Budapest fölött a Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából

A május 8-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványokkal ellátott látogatóinak alkalmuk lesz, hogy a repülés szenzációját a legkényelmesebben s legolcsóbban megismerjék és gyönyörködjenek azon felejthetetlen látványban, amelyet Budapest és környéke repülőgépről nézve nyújt. A Magyar Légiforgalmi RT. autósai a vásár területéről kiviszik a résztvevőket a repülőtérre és 20 percig tartó sétarepülés után autobusszal ismét vissza szállítják a városba, — 10 pengő részvételi díj ellenében. A repülés két motoros Fockerepén, 180 km sebességgel történik és a résztvevők 800—1000 méter magasságban 0—45 km. utat tesznek meg. Jelentkezni a légiforgalmi RT. pavillonjában a Budapesti Nemzetközi Vásáron, vagy pedig a társasági városi irodájában lehet.

Olasz nagyapja és mügyapja — osztrák iparművészet a Budapesti Vásáron.

A római egyezményben megalapozott gazdasági együttműködés újabb megnyilvánulása Olaszország és Ausztria hivatalos

részvétele a folyó évi Budapesti Nemzetközi Vásáron. Olaszország impozáns pavillonjában a kiváló olasz gép és fémipar produktumai, valamint a nemzetközi textiliparban nagy feltűnést keltő mügyapja és mügyapot művészi üveg, porcellán és ezüst tárgyak, bőrárak stb. kerülnek bemutatásra. Ezenkívül a benszülöttek tulajdajaihoz hasonló sátrakban be fogják mutatni az afrikai olasz gyarmatok, — Eritrea, Szomáli — exotikus gyarmati termékeit. Ausztria kiállítása gyönyörű képekben fogja propagálni az osztrák városok és fürdők szépségeit. Kiállításra kerülnek továbbá az osztrák ipar legkiválóbb termékei és az osztrák iparművészet magas fejlettségére jellemző mintadarabok.

Mindenütt kaphatók a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai.

A Budapesti Nemzetközi Vásár külföldi utazási igazolványai, amelyek 27 európai, ázsiai és afrikai állam vasúti, hajózási és légiforgalmi vonalain biztosítanak, 25-től 50 százalékgig terjedő utazási kedvezményt, az összes nagyobb utazási irodákban, vala-

mint a vásár tb. képviselőinél és a m. kir. követségeknél, illetve konzulátusoknál kaphatók, darabonként 4 pengőért vagy az ennek megfelelő valutáért. A belföldi igazolvány a magyar vasutakon 50 százalékos kedvezményre jogosít május 2-től 24-ig, ára 80 km távolságig P. 1.80, ezt meghaladó távolságnál P. 2.80. A vásárirodánál (Budapest, Városliget) is beszerezhető.

Két hónap egy Mussolini karikaturáért

Athén, április 30.

Különös sajtópert tárgyalt az athéni járásbíró. A vádlott az "Anaxartetos" című lap felelős szerkesztője, Purlaras volt, aki Mussolininek egy karikaturáját közölte, amely a Ducera nézve tiszteletlen volt. A görög törvények értelmében az idegen kormányfők ellen elkövetett tiszteletlenség is bűn, emiatt a járásbíró a felelős szerkesztőt két hónapi fogházra és 2000 drachma pénzbüntetésre ítélte.

A patkányirtás a macskák dolga!

London, április 30.

Alahabad indiai várost patkányirtás fenyegeti. A várost ugyanis valóságos nagytámadták a patkányok. A város lakossága attól tart, hogy a patkányok járványos betegséget hurcolnak be magukkal. 15.000 rupia megszavazását kérték a patkányirtásra.

A városi tanács ülésén heves viták kezdődtek, amelynek az volt a vége, hogy a lakosok szavazták az indítványt azzal, hogy a patkányirtás nem az emberek, hanem a macskák dolga.

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZER

Hatásig biztos
Fájdalom nélkül!

KONCZ GYÓGYSZERTÁR · ODORHEIU

Rádió műsor

PENTEK

Bucuresti: 6.30 Torna, utána hangverseny. 14.30 Gramofonlemez. 18 Rádiózene. 20.20 Kétszongorás hangverseny. 22.45 Mandolin zenekar. 23.20 Dinicu zenekar. 23.45 Hírek.

Budapest: 7.30 Bura Sándor és cigányzenekara. 7.45 Torna. 8—8.45 Cselényi József magyar nótákat énekel cigányzenével. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. — 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13 Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05 Szalonzene. 14.40 B. Kenéz Lily zongorázik. 15.40 Hírek. 18.30 Banda Elek cimbalmozik. 19.10 Hanglemezek. 21.10 Hírek. 23.05 Időjárásjelentés. Majd: Cigányzene. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

SZOMBAT

Bucuresti: 6.30 Torna, utána hangverseny. 18. Gramofon lemezek. 19 Időjárásjelentés. 20.30 Énekhangverseny. 22.30 Hírek. 23.25 Gramofon.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13. Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05 Cigányzene. 14.30 Hanglemezek. 15.40 Hírek. 18 Mikrofonséta Vácott. 18.50 Budapesti dalárda. 23 Hírek. 23.20 Cigányzene. 24 Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05 Hírek.

3. oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 2.

Véres rózsák

— Detektivregény —

10 — Nem vagy szép, de nagyon kedves pofa vagy! — szokta neki mondani az apja.

Valóban, ha mosolyra nyílt a szája, igazán kedves kis pofa bámult az emberkre.

Lefeküdt, de nem tudott elaludni. A kis papírtüzet mögött, az irkákkel levélpapírossal, színes tintákkal és csillogó fényű ceruzákkal zsufolt polcok mögött volt a hálókamrája. Összecsukható vaságyon aludt melyet nappal összehajtogattak és bordószínű terítővel takartak le, mert a kamra rakárul is szolgált. Meglehetősen zajos helyiség volt az alvásra: a Saint Antonie-utca kora hajnalban megtelt a hazatérő részek zivajával, a hazulról induló munkások néhez lépteinek dübörgésével és a zöldségek kocsi színtelen nyikorgásával, amelyek karavánként vonultak föl ablaka alatt. De ő rendesen nem hallotta a sokféle lármát, az utcai árusok elnyújtott hangú kiáltásait mélyen bódultan aludt a vaságyon.

A kis kamrából keskeny csigalépcső vitt föl a szülei hálószobájába. Mire Fanny hazaért, rendesen már mélyen aludtak, kimerülve a napi munkától, az ácsorgástól a pultok mögött.

Fanny minden reggel hét órakor kelt. Gyorsan mosakodott, öltözködött összerakta a vaságyat és rohant a hivatalába. Örült, hogy kimehetett ebből a környezetből. A Chalonnat villa kényelmes, tágas szobái után úgy érezte magát otthon, mint ha fojtott levegőjű börtönbe került volna. Nem volt megelégedve az élettel. — Egész nap dolgozni, reménytelenül kinlódni és utána az estét ebben a cellában tölteni... nem és nem... élénk fantáziájával igazán másról álmodozott. Utálta a mesterségét, amely nem kívánt semmi leleményességet, semmi cselekvő lendületet. Egész nap gépet írni, a fehér papírra hajolva idegen gondolatokat lerögzíteni, ezt nem tartotta egyéniségehez méltó feladatnak. Vérmérséklete más munka után hajtott. Leirhatatlan lelkesedés fogta el, valahányszor messze világokról, ismeretlen tájakról, őserdőkről, primitív népekről beszéltek előtte. Milyen jó volna ott élni, függetlenül a szabadban, milyen jó volna kutatni és felfedezni, nem pedig kicsinyes és gépszerű munkát végezni. Aztán újra megjelent előtte Jean alakja.

— Nem, nem! Nem szabad rágondolni. Ezen az éjjel sokszor felriadt, míg reggel felé a Saint Antonie utcában kisse el nem halkult a lármá. Saint Paul templomának tornya méltóságteljesen ütötte az időt. A környékre ráborult a csend. Az utolsó éjszakai zöldséges targoncák is elvonultak és most nyugalom lesz az utcában néhány óráig, míg az első tejeskocsi végig nem zörög a kövezeten.

Chalonnat tanár is ébren töltötte az éjszakát. Egy hete nem jött éjjel álom a szemére, inkább nappal pihente ki a munka fáradalmait.

Agyában egy angol folyóiratot olvasott. Hirtelen felrezzent és figyelmesen hallgatózott. Mire? Maga sem tudta, hogy mire les érzékeny füle. Mit is hallott volna?

A szobában nem volt semmi nesz, csak egy-egy régi butordarab roppant meg a nagy melegben. Az ujonnan készített nehéz vasredőny elzárta a külső lármát. Az ablakok mindig csukva voltak, úgy, hogy ezen az uton sem jöhetett be senki a szobába.

(Folyt. köv.)

4. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 május 2.

A bécsi Phönix

Egyaránt támogatta a szocialistákat, a náciakat, a cionistákat és a Heimwehrt

Előkelő személyiségek nevei a megvesztegetettek között

Bécs, április 30.

Az osztrák főváros szenzációját az a hivatalos nyilatkozat képezi, amelyet a Phönix életbiztosító botrányával kapcsolatban tegnap hivatalosan tettek közzé. A nyilatkozat kiméletlenül beszámol mindazokról, akiknek a bőséges biztosító intézet különböző címeken pénzt juttatott. Kiderül, hogy a Phönix igazgatósága sem pártállás, sem személyek tekintetében nem volt válogatós. Egyaránt nagy összegeket dobott oda a nemzeti szocialistáknak, a szocialistáknak, a cionistáknak és a Heimwehr vezetőinek. A bécsi újságok különböző címeken 1 millió schillinget kaptak, a nemzeti szocialista vezetők félmilliót, a zsidó nemzeti alap félmilliót, Rintelen volt római követ, aki a Dolfuss meggyilkolásához vezető nemzeti szocialista merényletet készítette elő, személyesen százezer schillinget, a szociáldemokraták háromszázezer schillinget kaptak és így tovább. A kormány az adatok közléstével meg akarja akadályozni, hogy a botrányt pártpolitikai célokra használják ki. S a különös kimutatás alkalmasnak látszik arra, hogy az ilyenirányú politikai támadásoknak elejét vegyék.

A Phönix biztosító társaság botránya. A kiadott hatósági nyilatkozat szerint a biztosító társaság pénzszerényében huszonnégy papírvet találtak. Ezeket 1930—1936 között a különböző pártalakulatoknak és politikai személyiségeknek osztották ki. A vizsgálat eddigi eredményeként huszonhét személyt megvesztegetés címén a bíróság elé, akik közül nyolcan maradtak letartóztatásban vannak. A peidézettek között Vaugoin tábornok volt kancellár és a Phönix igazgatótanácsának volt elnöke, is szerepel, aki — bár még eddig nem merült fel ellene semmi terhelő bizonyíték — már lemondott az osztrák államvasutnál betöltött tisztségéről. Hasonlóképpen benyújtotta lemondását Coreth államtanácsos is, aki bár ártatlan az ügyben, tagja volt az igazgatótanácsnak. Schönburg Harstein herceget, az államtanács tagját pedig tisztségéről való lemondásra szólították fel.

Ugyancsak a Phönix botrány vizsgálatának eredményével hozzák kapcsolatba Strafellának, az osztrák turista hivatal igazgatójának állásától való megfosztását is, aki állítólag kétes ügyletekbe keveredett.

A feltékeny munkás rémlette

Feleséggyilkossággal végződött a hajnalig tartó dorbézolás

Botosani, ápr. 30.

Megdöböntő feleség gyilkosság történt Botosaniban a Fántánilor utca 5. számú házban. Grigorov Joan munkás és felesége, több barátjával együtt mulatni kezdtek az egyik korcsmában. A mulatozás a hajnali órákig tartott, amikor záróra után nagymennyiségű bort vettek magukhoz és elmentek Grigorov Joan házába, ahol folytatták a mulatozást. Valamennyien teljesen részegek voltak, amikor a férj észrevette, hogy a felesége feltűnően közel ül az egyik barátjához.

Irtózatossá dühbe gurult és kikérgette részeg embereket a lakásából, majd feleségére támadt, akinek addig szorította nyakát, míg a szerencsétlen asszony ki nem lehelte lelkét.

A borzalmas gyilkosság után lefeküdt és maga mellé vette feleségét, akiről hitte, hogy még életben van.

Másnap reggel legnagyobb rémlélet látta, hogy mit cselekedett. Önként jelentett a rendőrségen és elmondotta, hogy történt. A gyilkos férjet letartóztatták.

Oradea új ortodox püspöke

Dr Nicolae Popovici sibiui theologiai tanárt (jobbra) 106 szavazattal Oradea ortodox püspökévé választották. — Mellette Andrei Crisanul aradi püspök.

88 éves gazdálkodó öngyilkossága

Oradea, április 30.

A Les községbeli csendőrség ma délelőtt jelentést tett az oradeai ügyésznek, hogy Avram Teodor 88 éves gazdálkodó felakasztotta magát. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Egyszer követett el öngyilkosságot Avram Teodor, de akkor idejében észrevették és sikerült megmenteni. Most azonban mire rátaláltak kiszenvedett. Az ügyész megadta a temetősi engedélyt.

Ez a reklám!

Egy fényképezőgép 225 lei

6x9 és 4 1/2 x 6 cm. azaz kettős képméretre.
Garantált minőség!
Egy tekercs papírfilm 8 felvételes kidolgozással
és 8 képpel együtt csak 45 lei

Oradea Str. Episcopul Ciorogariu Nr. 1.
Használja ki ezen rövid ideig tartó reklám-
árusítást.

Negyedszerre sikerült...

Jimbolia, április 30.

Krier Miklós 65 éves szíjgyártó mester már évek óta gyenge elmezavarodottságban élt. Az öreg mesternek három fia van Amerikában, akik nagyon jól élnek és öreg édesapjuknak mindig juttattak annyi, hogy abból tisztességesen megélhetett.

Körülbelül egy évvel ezelőtt újabb megátámadta a baj és akkor három ízben kísérelt meg öngyilkosságot. Mind a három öngyilkossági kísérlet azonban sikertelen maradt, mert minden egyes alkalommal megmentették az életnek.

Krier tegnap ismét öngyilkosságot kísérelt meg. Először felvágta az ereit, majd egy revolverrel a szájába lőtt. A szerencsétlen ember azonnal holtan esett össze.

Időjárás

Élénkebb szél, borulás, esetleg eső, vagy zivatar. A hőmérséklet csökken.

Házassággal végződött

25-ik évemet töltöttem be az idén s már el voltam keseredve, hogy férjhez mennem nem sikerül. Bevallom őszintén, hogy aggályaim indokoltak voltak, mert arcomon évek óta apró kis pattanások és pulykatozás szerű szepők voltak, ilyen arccal természetesen nem is mertem a férjhezmenésre gondolni.

Most ezuton mondok köszönetet a Floreal krémek gyártójának, hogy sikerült szeplos, pattanásos, májfoltos arcomat a Floreal 2 számú krémmel megtisztítani, oly tökéletesen, hogy a férfiak is felfigyeltek rám. S mint boldog menyasszony ígéretet teszek, hogy a jövőben csak Floreal veszek.

S. M. Oradea.

U. i. Floreal krémek főlerakata: Pap Drogueria, Oradea, Bulv. Reg. Ferd. 9. Floreal krémek ára tégelyenként 40 lei. Naponia postai szétküldés.

Új előírás szerinti

Számla-könyvek

készültek és kaphatók

Pásztor Ede papíráruházában

Piața Mihai Viteazul 4.

5

"ERDELYI MAGYARORSÁG"

1936 május 2.

7 olcsó nap a Püspök fürdőben! Tavaszi kúra.

Băile Episcopesti Oradea me

Viktoria szállodában 900 lei, Transilvania szállodában 1000 lei.

Dacia szállodában 1120 lei

A 7 olcsónapos kúraban bennfoglaltatik:

háromszori kitűnő étkezés étlap szerint, meleg hullámfürdő, borralalók.

Orvosi konzultáció. Kívánatra orth. hóser étkezés. Vasuti kedvezmény.

A 7 olcsónap árai garantálva május 1-től május végéig

Forró iszapfürdők és pakkolások. — Románia egyetlen hullámfürdője.

Véres zavargások Lengyelországban

A kormány aggódva tekint május 1-e elé

Varsó, április 30.

Lengyelországban ismét véres összeütközések voltak. A korkoi szénvölgyben Krizanov városban a munkásság sztrájkba lépett a rendőrség közbelépett és az egybegyűlt munkanélkülieket, valamint sztrájkolókat szétverték. Azok a város határáon ismét összegyűltek és zárt sorokban megindultak a város belseje felé. A rendőrség ismét utját állta a tömegnek, mire a munká

sok közül többen követet dobáltak a rendőrökre. A rendőrök erre fegyverüket használták. Két munkás meghalt, kilencen pedig halálos sebet kaptak.

Varsóban 150 munkást letartóztattak és még további letartóztatások várhatók.

A lapok azt hiszik, hogy a munkásság május elsejei magatartása dönti el a kormány további helyzetét.

Tízkilométeres védőgátat építenek a constantjai tengerparton Négyezer munkás dolgozik a nagyszabású építésnél

Constanta, április 30.

Constantán nagyszabású építkezés kezdődött meg a napokban. A tengerpart mentén ugyanis nagyszabású védővezetést építenek, a legmodernebb felszereléssel. A védővezet 10 kilométer hosszúságú lesz, a Cazinoul Comunaltoi egészen a Tataiaig terjed. Mint tervezik, a felépített gát mentén

gyönyörű sétányt rendeznek, amit Bulevardul Regele Carolnak keresztelnek el.

Constantára naponta érkeznek különvonatok, amik a nem mindennapi építkezéshez szükséges anyagot szállítják. A hatalmas építkezésben nem kevesebb, mint négyezer munkás dolgozik, de valószínű, hogy még újabb munkásokat is alkalmaznak.

Létrejön a román-magyar sportbéke

A román sportvezetőség bizottságot küld Budapestre a tárgyalások megindítására

Bucuresti, április 30.

Tegnap délután ülést tartott a sport szövetség, amelyen a román-magyar sportbéke ügyével foglalkoztak. Az ülésen ismertették a külügyminisztérium és a sziguranca jelentéseit ebben az ügyben.

Az ülés ezután úgy határozott, hogy megbizza Neagu Boerescu, hogy Budapest-

re utazzék és kezdje meg a tárgyalásokat az illetékesekkel a román-magyar sportbéke helyreállítása ügyében. Boerescuval együtt utaznak Buteanu Aurel és Fulga Alfred szövetségi titkár is. A tárgyalások elé mindkét ország sportkörei nagy érdeklődéssel tekintenek.

Ujabb csempészháboru a sígheti uccákon

A csempész felesége lefogta a „konkurrenset”, mialatt a férj zsebkéssel szurkálta össze

Sighet, április 30.

Véres dráma játszódott le ma délelőtt a Popa Lupu utcában két közismert sígheti csempész között.

Grauer Teodor és Tóth Teodor csempészek szembetalálkoztak az utcán. Tóth kíséretében volt a felesége is. Amikor ezek észrevették a szembejövő embert, aki régi haragosuk, Tóthné rávetette magát Grauerre, akit lefogott, férje pedig kirántotta zsebkését:

Na most leszámolok veled, amiért a

rendőrségen beáztattál — kiáltott Tóth, ak késével hatalmas szurást ejtett Grauer fején és testét is összeszurkálta.

Időközben rendőrök érkeztek a helyszínre. A vérengző embert nagynehezen megfékezték és feleségével együtt letartóztatták.

A súlyosan összeszurkált Grauert be szállították a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy a szurások következtében agyvérzést kapott.

Allapota reménytelen.

Anglia nem ad kölcsönt Németországnak

London, április 30.
Napokkal ezelőtt bejárta a világsajtót az a hír, hogy Anglia nagyborszába kölcsönt ad Németországnak. Az angol képviselőházban Dalton munkáspárti képviselő tegnap interpellációt intézett a kormány-

hoz ebben a kérdésben. Az interpellációra Morrison kincstárnok válaszolt, aki kijelentette, hogy a Németországnak adandó kölcsön híre teljesen légbőlkapott, egyelőre erről még csak szó sem esett.

Agyonütötte hűtlen szeremesét a téltékeny pénzügyőr Megdöbbenő szerelmi dráma a nyiregyházi nagyvásáron

Nyiregyháza, ápr. 30.
Gyurka Ferenc pénzügyőr már hosszabb ideje udvarolt Fekesházi Sárinak, Fekesházi Károly hidszőlősi földbirtokos leányának, aki azonban az utóbbi időben elhidegült tőle és az ajándékait is vissza küldte. A pénzügyőr emiatt megfenyegette. Tegnap

a nagyvásáron megleste, utána lopódzott s közvetlen közlőrl pisztolyából rálőtt. — A golyó a szerencsétlen leány nyakcsigolyáján át furódott be a testébe és a bal szemén távozott el. Azonnal meghalt. Gyurka Ferenc pénzügyőrt megbilincselve kísérték a rendőrségre.

Budapesti uriasszony halálugrása az ötödik emeletről

Nagy nyomora miatt szánta magát halálra az egykor dús gazdag asszony

Budapest, ápr. 30.
Megrendítő öngyilkosság játszódott le a Margit körút 54. számú házban. Özvegy dr. Éles Sándorné, egy valamikor dús gazdag ügyvéd özvegye az ötödik emeletől az udvarra vetette magát. Az idős nő véresen terült el az udvar kövezetén. Mire a mentők kiértek, már csak a beállott halált konstatálhatták.

Özvegy Éles Sándorné néhány év óta lakott a Margit körúton háromszobás la-

kásban és amióta férje néhány évvel ezelőtt meghalt, súlyos anyagi gondokkal küzdött. Az utóbbi időben gyakran hangoztatta öngyilkossági szándékát. Mintegy nyolc nappal ezelőtt a lakásban gázzal megmérgezte magát, de szobalánya felfedezte az öngyilkosságot és megmentette. Délelőtt lement a házban levő fűszereshez, kifizette számláját és utána követte el végzetes tettét.

Holttestét a bonctani intézetbe szállították.

Hamis bélyegzőkkel

Bucurestii kereskedők egész sorát csapta be egy vakmerő szélhámos

Bucuresti, ápr. 30.
Gh. Bunesu rendőrkezeshez a napokban több hasonló feljelentés érkezett, amely szerint egy szélhámos több kisembert súlyosan megkárosított. Az érélyes nyomozást, amit a kezes indított nem is maradt eredménytelen. Sikertelen elfogni rövidesen Gheorghe Vadita rovottmultu szélhámost, aki bevallotta, hogy ő követte el a szélhámosságokat. Szélhámos az elég mindennapi dolog, de az, ahogyan elkövette ezt, eddig még új volt. Beállított leginkább külvárosi kereskedőkhöz a jómegjelenésű Vadita, vagy vidékiekkel lépett érintkezésbe, a kiknek ügyvédnek adta ki magát és arra hivatkozott, hogy nagyszerű összeköttetései vannak és minden ügyet el tud intézni, bármilyen hatóságnál. Mivelhogy pénzt előre sohasem kért, növelte a felek bizalmát, akik rábízta egyet-mást. Vadita aztán kérényeket íratott és a féllel együtt felment a hivatalokba, ahol a felet leültette a folyosón, míg ő fontoskodva és méltóságtel-

jes arccal beállított a hivatalba. Nemsokára meg is jelent a folyosón mosolyogva, kezében a kérvénnyel, amelyen ott diszlott az illető hivatal pecsétje és az aláírások. A felrendszerint boldog volt és boldogan fizette ki az ezer lejes díjat, amit a szélhámos követelt. És rendszerint csak egy-két hét múlva jött rá arra, hogy a kérvényen az aláírás, mint a pecsétek, hamisak.

Ezen a módon nem kevesebb, mint 30 embert csapott be a lelketlen szélhámos, — leginkább kisembereket és vidékieket, akik tanácstalanul álltak a nagyváros bürokratikus forgalmában.

A rendőrségi vizsgálat most az irányban folyik, nem-e voltak Gheorghe Vaditának bűntársai is a különböző hivataloknál s ugyanekkor érélyes vizsgálatot indítanak be a hivatalok előszobáiban várakozott ügyvédek és kijárók között, mert alapos gyanu van rá, hogy Gh. Vadita nem az egyedüli volt, aki hasonló módon szerzett pénzt a hiszékeny emberek kárára.

Légvédelmi főhadiszállás a 800 éves falu helyén

London, április 30.

A sussexi partvidéken levő Thorney szigetcskén fekvő hasonló nevű 800 éves falu, Anglia legrégebbi helyisége eltűnt a föld színéről és lakossága a közeli megyékbe telepedett át. A légi haderő sajátította ki a szigetet, amely a déli partvidék légi védelmének főhadiszállása és öt repülőraj, valamint egy kiképző egység állomáshelye lesz. Jelenleg félmillió font költséggel hatalmas repülőtereket, bombabiztos földalatti olaj és lőszerraktárakat és óriási kaszárnyákat építenek a szigeten, amely Anglia egyik legerősebb légi támpontja lesz.

— A PÜSPÖK FÜRDŐBEN iszapfürdő, iszappakolás, villany, szénsav, kád I. oszt. tükörfürdő, I. oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Autobusz indul Piața Unirii.

Sibiui hírek

A sibiui Cibinetului Magyar Szomszéd-ság május 3-án tartja a szokásos erdei kirándulását. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulást elhalasztják.

A sibiui sportegylet (NES) a HTF-el (Turnverein) mérkőzik vasárnap. A két örök rivális találkozója elé nagy érdeklődéssel tekint a város közönsége.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink használják fel a hirdetési tombole szelvényeket!

POSTA

Rona fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény!

6 drb. művészlap, ugyanaz, ami a kirasataimban látható, csak 80 lei

Boldog jövő jelígre levél van a kiadóban.

Független magános nő 55—60 éves kor rekt uriember ismeretségét keresi. "Csunya asszony" jelígre. 4723

Idősebb magános nő 50 éven felüli komoly férfivel óhajt megismerkedni. "Kalandorok kiméljenek" jelígre. 4722

ALLÁS

Fraulein deutsch-rumanisch zu acht-jährigem Mädchen für nachmittag gesucht. Nur absolut verlässliche Bewerberinnen mit genügender Vorbildung wollen Offerte abgeben unter "Verlässlich" an die Administration des Blattes. 4641

Ujságárut bevezetett helyre a Görög-oldalra és fuggi hegyre azonnal felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Elsőosztályu ragasztók és tűzőnők azonnalra felvétetnek. We-Ego cipőgvár, Str. Horia 12. 4680

Vasöntöket kézíformázásra felveszünk. Friedrich Testvérek Timisoara IV. 4703

Jó megjelenésű intelligens asszisztőr felvétetik jó jövedelemmel. Cim a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Jóminőségű vegyes őrlésre alkalmas ajma lomkövek kaphatók készen. Mátyás Péter Urviș Posta Beius Uilac. 4705

Lakóbejelentő és házbérszerződés nyomtatvány kapható Pásztor papirkereskedésben.

Ócska építési anyagok, téglák, cserép, ajtó ablak kapható. Vitéz Mihály-tér 7 4724

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA
Telefon: 380.

6 oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 május 2.